

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het Voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2005/35/EG inzake verontreiniging vanaf schepen en invoering van sancties voor inbreuken

COM(2008) 134 final — 2008/0055 (COD)

(2009/C 77/17)

De Raad heeft op 4 april 2008 besloten het Europees Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 80, lid 2, van het EG-Verdrag te raadplegen over het thema

Verontreiniging vanaf schepen en invoering van sancties voor inbreuken

De afdeling Vervoer, energie, infrastructuur en informatiemaatschappij, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 16 juli 2008 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Retureau.

Het Comité heeft tijdens zijn op 17 en 18 september 2008 gehouden 447e zitting (vergadering van 17 september) onderstaand advies met algemene stemmen goedgekeurd.

1. Voorstellen van de Commissie

1.1 Het Comité is om advies gevraagd over wijzigingen die de Commissie in de van 2005 daterende richtlijn ter bestrijding van verontreiniging door schepen wil aanbrengen om zich te schikken naar de jurisprudentie van het Hof van Justitie op het gebied van milieucriminaliteit. Het gaat hierbij om de bevoegdheden van de afzonderlijke EU-instellingen, de doelmatigheid van EU-wetgeving en het feit dat het EG-Verdrag — wat betreft het beleid en de doelstellingen van de EU die in de Verdragen zijn omschreven — primeert boven het EU-Verdrag.

2. Algemene opmerkingen

2.1 Het Comité wijst er nogmaals op dat de Gemeenschap op grond van de Verdragen in principe over geen enkele bevoegdheid op strafrechtelijk gebied beschikt.

2.2 Wel moet de Commissie zich bekommeren om de vraag of het Gemeenschapsrecht, ten aanzien waarvan zij over het recht van initiatief beschikt, effectief is om goed beleid te kunnen voeren op de in het EG-Verdrag genoemde terreinen waarvoor zij bevoegd is. Zij kan daarom in haar wetgevingsplannen voorstellen dat regeringen in hun nationale wetgeving evenredige, doeltreffende en afschrikkende sancties, ook van strafrechtelijke aard, opnemen voor natuurlijke en rechtspersonen die zich opzettelijk of door grove nalatigheid, rechtstreeks of als medeplichtige, schuldig maken aan ernstige milieudelicten, of daartoe aanzetten.

2.3 In zijn eerdere advies ter zake ⁽¹⁾ wees het Comité erop dat de standpunten van de Commissie zijns inziens te ver gingen wat betreft de omvang van de bevoegdheden van de Gemeenschap op strafrechtelijk gebied. Het pleitte voor een gematigdere interpretatie, die uiteindelijk volmaakt bleek te stroken met de jurisprudentie van het Hof van Justitie ⁽²⁾. Sinds het jaar 2000 is

er veel tijd verloren gegaan met een interinstitutioneel geschil waarover nu een duidelijke beslissing is genomen die het mogelijk maakt de milieuvoorschriften voortaan beter te doen naleven.

2.4 Er wordt wel eens gevreesd dat de toekomstige wijziging van de verdragen tot nieuwe veranderingen in bevoegdheden en bijgevolg in wetgeving zal leiden, en dat de stabiliteit van de wetgeving en de rechtszekerheid hierdoor in het gedrang zullen komen. Zowel in de huidige institutionele situatie als na een eventuele inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon is deze vrees echter ongegrond. Het ziet er namelijk niet naar uit dat de lidstaten geneigd zijn afstand te doen van hun bevoegdheden op strafrechtelijk gebied; het strafrecht behoort in hun ogen tot de harde kern van de bevoegdheden die onder de nationale soevereiniteit vallen. En zelfs al worden de bevoegdheden van de wetgevende instellingen veranderd (wat vanzelfsprekend niet van de ene op de andere dag zal gebeuren), dan is dat op zich nog geen rechtvaardiging voor een fundamentele rechtswijziging.

2.5 In zaak C-308/2006 is het Hof verzocht zich uit te spreken over de geldigheid van Richtlijn 2005/35/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 in het licht van het internationaal publiekrecht. Het Hof heeft zich in dezen niet bevoegd verklaard, waarmee een eind is gekomen aan het geschil. Ook voor andere internationale rechtbanken zou deze zaak — om juridische en politieke redenen die buiten het kader van dit advies vallen — niet tot een uitspraak leiden, maar zelfs al zou een rechter ermee instemmen om zich louter adviserend uit te spreken over een voorstel inzake het Gemeenschapsrecht, dan nog volstaat dat niet om de communautaire wetgever uit te dagen, omdat deze zich gesteund weet door het feit dat het Gemeenschapsrecht intern primeert boven het nationale en het internationale recht en bovendien zelf geen voorwerp van internationaal recht vormt.

2.6 Het perfect bij de communautaire jurisprudentie aansluitende voorstel inzake verontreiniging door schepen behelst derhalve dat de lidstaten voor een beperkt aantal ernstige gevallen die in het voorstel worden aangemerkt als delicten, in

⁽¹⁾ PB C 220 van 16 september 2003, blz. 72.

⁽²⁾ Zie het arrest van het Hof van Justitie van 23 oktober 2007 in zaak C 440/05 — Commissie van de Europese Gemeenschappen, ondersteund door het Europees Parlement, tegen de Raad.

hun strafwetgeving evenredige, doeltreffende en afschrikkende sancties moeten opnemen, zodat deze in het Gemeenschapsrecht goed omschreven strafbare feiten worden tegengegaan.

2.7 Het gaat hierbij niet om harmonisatie van het toepasselijke strafrecht, omdat de lidstaten louter wordt verzocht om inbreuken die door de Europese wetgever alleen maar in kaart worden gebracht, te benoemen en strafrechtelijk te sanctioneren. Met de jurisprudentie van het Hof wordt het echter wel mogelijk om strafrechtelijke verplichtingen voor de lidstaten in te voeren,

wat een doeltreffender middel vormt om in ernstige gevallen de Europese regels en de handhaving daarvan kracht bij te zetten.

2.8 Het voorstel om de richtlijn uit 2005 te wijzigen, kan dan ook op de steun van het Comité rekenen. Het Comité is van mening dat er met de nieuwe, geleidelijk in te voeren middelen om schepen op te sporen en te volgen, voor zal kunnen worden gezorgd dat de richtlijn ten volle in acht wordt genomen en dat onwettige praktijken systematisch en doeltreffend worden bestraft.

Brussel, 17 september 2008

De voorzitter
van het Europees Economisch en Sociaal Comité
D. DIMITRIADIS

Advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité over het Voorstel van de Europese Commissie voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter „Facilitering van de Grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid”

COM(2008) 151 final — 2008/0062 (COD)

(2009/C 77/18)

De Raad heeft op 13 mei 2008 besloten het Europees Economisch en Sociaal Comité overeenkomstig artikel 71, eerste lid, onder c, van het EG-Verdrag te raadplegen over het

Voorstel van de Europese Commissie voor een Richtlijn van het Europees Parlement en de Raad ter „Facilitering van de Grensoverschrijdende handhaving van de verkeersveiligheid”

De afdeling Vervoer, energie, infrastructuur, informatiemaatschappij, die met de voorbereidende werkzaamheden was belast, heeft haar advies op 16 juli 2008 goedgekeurd. Rapporteur was de heer Simons.

Het Comité heeft tijdens zijn op 17 en 18 september 2008 gehouden 447e zitting (vergadering van 17 september 2008) het volgende advies met algemene stemmen uitgebracht.

1. Conclusies

1.1 De Commissie doet via de voorgestelde ontwerp-richtlijn voorstellen om te komen tot een efficiëntere en effectievere handhaving van de verkeersregels en bestraffing van verkeers-overtredingen die begaan zijn in een andere lidstaat.

1.2 Het voorstel wordt gedaan om de doelstelling die de Commissie zich in 2001 heeft gesteld, namelijk een halvering van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers in de periode 2001-2010, te realiseren.

1.3 Zonder aanvullende maatregelen zal de doelstelling niet kunnen worden gehaald. Dit voorstel is er een van en concentreert zich op de aanpak van verkeersovertredingen begaan in een andere lidstaat.

1.4 Het Comité ziet in de voorgestelde ontwerp-richtlijn een goed middel om overtredingen, begaan in een andere lidstaat, adequaat te kunnen aanpakken. Dat moet dan ook wel gepaard

gaan met effectieve en efficiënte controles en bestraffingen. Het Comité roept dan ook de Raad en de lidstaten dringend op deze te verbeteren.

1.5 Het Comité wijst erop dat de lijst van overtredingen die de Commissie in haar voorstel noemt dient te worden uitgebreid met al die overtredingen die verband houden met een verbetering van de verkeersveiligheid zodat de effectiviteit van de richtlijn wordt vergroot.

1.6 Uit het oogpunt van efficiency en effectiviteit is het Comité van opvatting dat bij de uitwisseling van gegevens gebruik zou moeten worden gemaakt van een bestaand elektronisch netwerk, waarbij bijvoorbeeld gedacht zou kunnen worden aan het EUCARIS-systeem, omdat dat lage kosten met zich meebrengt. Het advies aan de Commissie is om tenminste een haalbaarheidsonderzoek naar de uitbreiding van bestaande systemen met de beoogde gegevensuitwisseling te (laten) verrichten.